

การมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน Modern Political Participation of Children and Youth

รพีพร ธงทอง¹

Rapeeporn Tongtong¹

Received: December 22, 2020

Revised: May 19, 2021

Accepted: May 25, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนไทย และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน เก็บตัวอย่างที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง จำนวน 400 คน มาดำเนินการวิเคราะห์ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบ และวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชน มีอยู่ 7 ส่วน คือ (1) ด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม (2) ด้านความรู้ความเข้าใจการเมือง (3) ด้านการพัฒนาทางการเมือง (4) ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง (5) ด้านจิตสำนึกทางการเมือง (6) ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง และ (7) ด้านความขัดแย้งทางการเมือง ซึ่งองค์ความรู้ที่ได้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในขณะนั้นให้เกิดความมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการลดความเสียหายที่เกิดขึ้น เพื่อความสมานฉันท์และเป็นประโยชน์ต่อประชาชน สังคม ประเทศชาติต่อไป และปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย จำนวนเวลาในแต่ละครั้ง การแบ่งปัน การแสดงความชอบผ่านการใช้ Facebook, Twitter Instagram และ Line ร่วมกับการสนับสนุนและการทำกิจกรรมการเมือง รวมถึงการติดตามข้อมูลการเมือง ทั้งนี้สัมประสิทธิ์พยากรณ์อยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่า R2 เท่ากับ .53 แต่อย่างไรก็ตามการใช้ Facebook และ Twitter ให้มีประโยชน์ต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นมีความสัมพันธ์กับการแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นหลัก เพราะฉะนั้นการแบ่งปันความรู้ และการแสดงความเห็นใดๆ ทางการเมือง จำเป็นต้องมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมทางการเมือง, การเมืองสมัยใหม่, เด็กและเยาวชน

¹ อาจารย์คณะบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น

¹ Faculty of Graduate School, The Eastern University of Management and Technology, Email: rapeeporn.t@umt.ac.th

Abstract

The objectives of this research were to study the modern political participation of children and youth and to study the factor affecting modern political participation of children and youth. The data were collected from 400 junior high school students and senior high school students in the middle north eastern. Percentage, mean, standard deviation, factor analysis and multi regression analysis were utilized in data analysis.

The results of this research showed that the type of political participation of children and youth included 7 parts: (1) social group members, (2) political knowledge, (3) political development, (4) political perception, (5) political mind, (6) political ideology, and (7) political conflict. The body of knowledge gained can be applied with suitable purpose and target according political situation at that moment in order to have the most effectiveness to reduce damage to obtain the reconciliation and benefits for the people, the society and the nation. The factors affecting modern political participation of children and youth included amount of time in each time, sharing, showing interest via Facebook, Twitter, Instagram and Line together with giving support and participating political activities including political information monitoring. Forecast co efficiency was in a high level at statistically significant of .05 with $R^2=.53$. However, making use of Facebook and Twitter for political participation is primarily related to solving public well-being problems. Therefore, sharing knowledge and showing political opinions need to be correlated with the modern political participation of children and youth.

Keywords: political participation, modern political, children and youth

บทนำ

การพัฒนาประชาธิปไตยนั้น เริ่มตั้งแต่การเรียนรู้การปกครองระบอบประชาธิปไตยให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ การปฏิบัติตนเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย โดยยึดหลักประชาธิปไตย คุณธรรมและจริยธรรมในการดำเนินชีวิต รวมทั้งเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองอย่างสร้างสรรค์ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559) อย่างไรก็ตาม สถานการณ์การเคลื่อนไหวทางการเมืองของคนรุ่นใหม่ที่เกิดขึ้นทั่วโลก ไม่ว่าจะเป็น ไต้หวัน ฮองกง สวีเดน รวมถึงไทย กำลังกลายเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ที่ผ่านมามีเยาวชนมักถูกสังคมวิพากษ์วิจารณ์ ว่าเป็นพวกสนใจแต่ตัวเอง แต่ไม่เอาสังคม และไม่สนใจปัญหาบ้านเมือง (สมคิด พุทธิศรี, 2563)

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกเทคโนโลยีและสังคมการเมืองในระดับโลกส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนกำลังเปลี่ยนโฉมไปอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในแง่รูปแบบ เป้าหมาย ความเข้มข้น รวมถึงมีลักษณะเฉพาะใหม่ที่แตกต่างไปจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอดีต (Galstyan, 2019) ซึ่งการใช้แนวทางลงถนนเชื่อมโยงกับการใช้โซเชียลมีเดียเป็นหลักในการเคลื่อนไหว เฟซบุ๊กหรือทวิตเตอร์สามารถกระจายข่าวว่าจะเกิดการรวมตัวที่ใดที่หนึ่งได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาอันสั้น ปัญหาของการพึ่งพาโซเชียลมีเดียสอดคล้องกับรูปแบบองค์กรต่อสู้ด้วย

สันติวิธีที่เปลี่ยนไป จากที่มีโครงสร้างชัดเจน มีแกนนำ กลายเป็นขบวนการไร้หัว (leaderless movement) โดยกลุ่มกิจกรรมต่างๆ มีวาระการต่อสู้ของตัวเอง เป็นการเข้ามารวมกันภายใต้เครือข่ายหลวมๆ โดยที่แต่ละกลุ่มยังคงอิสรภาพและวิธีการในการดำเนินกิจกรรมของตนเอง อีกทั้งเปิดให้กระบวนการต่อสู้ (process) มีความสำคัญกว่าเป้าหมาย กล่าวคือ เป็นการเคลื่อนไหวที่เป็นประชาธิปไตยในตัวเอง โดยที่ทุกกลุ่มในเครือข่ายมีสถานะเท่าเทียมกัน ต้องปรึกษาหารือและได้รับฉันทามติถึงจะตัดสินใจเคลื่อนไหวได้ (จันจิรา สมบัติพูนศิริ, 2563) จากการศึกษาของ Stephan Maria และ Erica Chenoweth ระบุว่าแคมเปญการต่อสู้ภาคประชาชนเพื่อเปลี่ยนแปลงระบอบการเมืองไปสู่ประชาธิปไตย พบว่าตั้งแต่ช่วงทศวรรษที่ 1980 เป็นต้นมา ขบวนการต่อสู้ทั่วโลกหันมาใช้ปฏิบัติการสันติวิธีมากกว่าใช้ยุทธวิธีรุนแรง โดยความถี่ของแคมเปญสันติวิธีสูงสุดในช่วงปี 2010-2019 ทั้งนี้ผู้คนเลือกใช้สันติวิธีมากกว่าร้อยละ 90 เมื่อเทียบกับยุทธวิธีรุนแรงซึ่งปรากฏไม่ถึงร้อยละ 20 (Stephan Maria and Erica Chenoweth, 2011)

จากสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองของไทยที่กำลังเพิ่มอุณหภูมิสูงขึ้นเรื่อยๆ ผู้คนจำนวนมากออกมาชุมนุมทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด ทั้งในโลกออนไลน์ และท้องถนนกำลังได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายในหมู่ผู้ชุมนุมอย่างมาก การออกมาชุมนุมประท้วงเยาวชนคนรุ่นใหม่ที่ออกมาส่งเสียง ชับเคลื่อน และพยายามสร้างการเปลี่ยนแปลงให้กับประเทศ หลากหลายประเด็น ตั้งแต่เรื่องในรั้วโรงเรียนไปจนถึงเรื่องการเมืองระดับประเทศ (ชญาณิชฐ์ พูลยรัตน์, 2563) โดยในปัจจุบันการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชนมีแสดงออกในเชิงสัญลักษณ์ อาทิเช่น การชูป้าย การติดโบว์ การชูป้ายที่มีสัญลักษณ์ต่างๆ และที่สำคัญมีการปรับขบวนการเป็น การเคลื่อนไหวผ่านสื่อออนไลน์ช่องทางต่างๆ เช่น Facebook Twitter Line และสื่อช่องทางอื่นๆ ใช้เป็นเครื่องมือทั้งการระดมมวลชน หรือการให้ข้อมูลแก่ผู้ที่กำลังติดตามหรือสนใจทางการเมืองของกลุ่มหรือบุคคลนั้นๆ แม้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองจะเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาเยาวชน แต่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนอาจมิใช่เรื่องดีเสมอไป เพราะการเมืองไม่ได้มีแต่คุณค่าเชิงบวกอย่างสิทธิมนุษยชน ประชาธิปไตย ความเท่าเทียม และความหลากหลายเท่านั้น แต่สามารถนำไปสู่สิ่งที่ไม่พึงปรารถนาได้ เช่น ความสุดขั้ว การเกลียดคนต่างเชื้อชาติ กระทั่งการก่อการร้าย (สมคิด พุทธศรี, 2563) แม้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองและขับเคลื่อนสังคมของเยาวชนจะเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา แต่ก็นับเป็นความท้าทายของสังคมด้วย เพราะอย่างน้อยที่สุด เด็กและเยาวชนถือว่าเป็นกลุ่มที่มีความเปราะบาง (vulnerability) มากกว่าผู้ใหญ่ กิจกรรมใดๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลานี้มีส่วนสำคัญในการกำหนด (shape) ช่วงชีวิตที่เหลืออย่างมีนัยสำคัญ โดยลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของเยาวชนที่สังเกตเห็นได้ในปัจจุบันยังคงเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

การปรากฏขึ้นของประท้วงมิได้หมายความว่า จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังที่ผู้ชุมนุมต้องการเสมอไป ดังนั้น เพื่อการพัฒนาประชาธิปไตยในเด็กและเยาวชนไทยให้เข้มแข็ง และช่วยส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยของไทยให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ผู้วิจัยสนใจที่ศึกษาถึงลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนเป็นแบบใด อีกทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนว่าเกี่ยวข้องกันหรือไม่ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อสังเกตที่เป็นประโยชน์ต่อการออกแบบนโยบายเยาวชนใหม่เพื่อพัฒนาสามารถบรรลุศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้สามารถเปลี่ยนผ่านจากภาวะพึ่งพิงไปสู่ความเป็นอิสระได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นตอนการวิจัย (Research Process)

1.1 ขั้นตอนการวิเคราะห์และสังเคราะห์ตัวแปรจากการทบทวนวรรณกรรม โดยมุ่งให้ได้นิยามเชิงปฏิบัติการสำหรับนำมาวัดการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน

1.2 ขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบสอบถาม โดยนำเอาตัวแปรที่วิเคราะห์ได้มาจัดทำเป็นร่างแบบสอบถามแล้วนำไปทดลองวัดความตรงและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่ได้ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข

1.3 ขั้นตอนการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อพบว่าแบบสอบถามมีความตรงและความเชื่อมั่นดีแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วนำกลับมาวิเคราะห์ผล

1.4 ขั้นตอนสรุปและรายงานผลวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample Size)

2.1) ประชากร (Population) หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย ในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง ปี พ.ศ. 2562 จำนวน 1,715,976 คน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2561)

2.2) ขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตาราง Krejcie & Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คน แล้วนำไปสุ่มตัวอย่างแบบง่ายเพื่อความสะดวก และประหยัดสำหรับการให้โอกาสแก่ทุกหน่วยประชากรได้เป็นผู้ให้ข้อมูล (Molenberghs, 2010)

3. แบบสอบถาม (Questionnaire)

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นมาตามผลของการวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากผลการทบทวนวรรณกรรมแล้วนำมาร่างเป็นแบบสอบถามประกอบด้วยสามส่วน ส่วนที่หนึ่ง ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 7 ข้อ ส่วนที่สอง ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน จำนวน 30 ข้อ โดยที่ทั้งสองส่วนนี้เป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบตามกลุ่มข้อมูลที่ตรงกับความจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนข้อคำถามในส่วนที่สามปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบมาตราวัด 5 ระดับตามความหมายของ ตัวเลข 1, 2, 3, 4 และ 5 แปลผลว่า ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ไม่เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยมาก และเห็นด้วยมากที่สุด แล้วนำไปตรวจสอบความตรงของการใช้ภาษา ก่อนนำไปทดสอบความตรงเชิงโครงสร้างและความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในลำดับต่อไป

3.1 การทดสอบความตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ผู้วิจัยนำเอาร่างแบบสอบถามไปทดสอบความตรงกับกลุ่มตัวอย่างอื่นที่มีได้เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย ในเขตพื้นที่อื่น จำนวนห้าเท่าของจำนวนตัวแปรที่ใช้เก็บข้อมูล โดยมีเกณฑ์ในการทดสอบความตรงตามผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเพื่อตรวจสอบความกลมกลืนกันขององค์ประกอบที่วิเคราะห์ได้ ดังเกณฑ์ทดสอบต่อไปนี้

3.1.1 พิจารณาความเหมาะสมของแต่ละองค์ประกอบตามค่า KMO ไม่ต่ำกว่า .50 อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.2 ตรวจสอบความกลมกลืนกันขององค์ประกอบตามค่า Goodness of fit test อย่าง

มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.1.3 ตรวจสอบน้ำหนักองค์ประกอบของแต่ละตัวแปรตามค่า Extraction ตั้งแต่ .50

ขึ้นไป

- 3.1.4 ประเมินระดับความตรงของแบบสอบถามตามค่าความแปรปรวน ต่อไปนี้
ค่าแปรปรวนมีค่าต่ำกว่าร้อยละ 50.00 มีความตรงน้อย
ค่าแปรปรวนระหว่างร้อยละ 50.00 - 60.99 มีความตรงปานกลาง
ค่าแปรปรวนระหว่างร้อยละ 61.00 - 79.99 มีความตรงมาก
ค่าแปรปรวนตั้งแต่ร้อยละ 80.00 ขึ้นไป มีความตรงสูงมาก

3.2 การทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสอบถามที่พัฒนาความตรงขึ้นมาได้ไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภายในของแต่ละข้อคำถามตามวิธีของ Cronbach's Alpha พบว่าแบบสอบถามจำนวน 45 ข้อคำถามแบบมาตรวัด 5 ระดับฉบับนี้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูงมาก โดยมีค่า Alpha ทั้งหมดเท่ากับ .92 และมีค่าความสัมพันธ์รายข้อไม่ต่ำกว่า .30 ดังนั้นสรุปว่าแบบสอบถามนี้มีความเชื่อมั่นสูงมาก

4. การเก็บข้อมูล (Data Collection)

ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามไปยังที่อยู่ของกลุ่มตัวอย่างที่สุ่มขึ้นมาได้ แล้วโทรศัพท์ติดตามกับผู้ช่วยวิจัยที่ได้มอบหมายให้รวบรวมข้อมูลส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยภายในสองสัปดาห์ หลังจากที่ได้จัดส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผลปรากฏว่าได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์พอสำหรับการวิเคราะห์ผลได้ครบตามจำนวนที่ต้องการคือ 400 ฉบับ ดังนั้นสรุปว่าสามารถรวบรวมข้อมูลกลับคืนมา วิเคราะห์ผลได้ร้อยละร้อย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล (Data Analysis)

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน ผู้วิจัยใช้สถิติต่อไปนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5.2 สถิติวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับการคัดเลือกตัวแปรที่เหมาะสมเข้าสู่สมการถดถอยพหุคูณ โดยถือเอาความแปรปรวนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเป็นเกณฑ์การคัดเลือก

5.3 สถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบ Stepwise สำหรับสร้างสมการถดถอยและวิเคราะห์หาสัมประสิทธิ์ในการพยากรณ์ โดยนำเอาค่า R^2 มาเป็นเกณฑ์ในการแปลผล ต่อไปนี้

ค่า R^2 ต่ำกว่า .30 แปลผลว่า มีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ต่ำ

ค่า R^2 ระหว่าง .30-.50 แปลผลว่า มีสัมประสิทธิ์พยากรณ์ปานกลาง

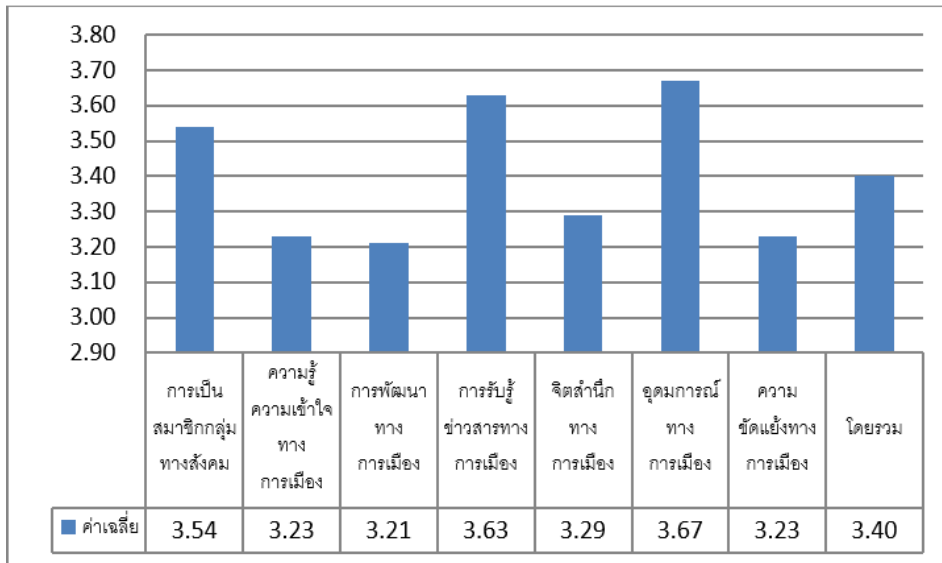
ค่า R^2 ระหว่าง .51-.79 แปลผลว่า มีสัมประสิทธิ์พยากรณ์สูง

ค่า R^2 ตั้งแต่ .80 ขึ้นไปแปลผลว่า มีสัมประสิทธิ์พยากรณ์สูงมาก

นอกจากนั้นแล้วยังพิจารณาความแปรปรวนร่วมกันของตัวแปรที่นำเข้าสู่สมการพยากรณ์ตามค่า Durbin-Watson ไม่เกิน 2.50 (ยูทธ ไทยวรรณ, 2556)

ผลการวิจัย

วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน สรุปผลได้ดังต่อไปนี้

จากภาพพบว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านอุดมการณ์ทางการเมืองมีค่าเฉลี่ยสูงมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเยาวชนส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่มากที่สุด

วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน

ตัวแปรต้น (Independent)	คะแนนดิบ	คะแนนมาตรฐาน	ผลทดสอบ	P-Value
	(B)	(Beta)	(t)	
ค่าคงที่ (Constant)	.751	-	5.096	.000*
การสนับสนุนและการทำกิจกรรม (Sa)	.446	.447	11.457	.000*
การติดตามข้อมูล (Ei)	.306	.327	7.717	.000*
จำนวนเวลาในแต่ละครั้ง (Tm)	.082	.138	4.003	.000*
การแบ่งปันแสดงความชอบ (Sm)	-.073	-.070	-1.976	.049*

*P< .05, R2 = .538, Adjust R2 = .533, F = 114.916, Sig. 000 Durbin-Watson 1.867
Dependent ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากตารางพบว่า มีตัวแปรพยากรณ์จำนวน 4 ตัวแปรที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของเด็กและเยาวชน ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์พยากรณ์เท่ากับ .53 มีค่าทดสอบ F = 114.916 โดยที่ตัวแปรทุกตัวมีความแปรปรวนเป็นอิสระต่อกันตามค่า Durbin-Watson 1.867 เป็นค่ามาตรฐานไม่เกิน 2.5 ดังนั้นสรุปว่ามีตัวแปรพยากรณ์จำนวน 4 ตัวแปรที่สามารถนำไปสร้างสมการพยากรณ์ได้ต่อไปนี้

$$PD = .447(Sa) + .327(Ei) + .138(Tm) + .070(Sm)$$

อภิปรายผล

1. ผลศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนไทย จะมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1.1 การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ กลุ่มเพื่อนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง รองลงมาคือครอบครัวมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และโรงเรียนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ศาสนามีส่วนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาด้านการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมพบว่า มีทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมือง แบ่งออกเป็น ความหมายของการมีส่วนร่วม บทบาทการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากสถาบันทางสังคม จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญพบว่า หลักๆ มี 5 สถาบันทางสังคมได้แก่ สถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา ชุมชน สถาบันการปกครอง และศาสนา ซึ่งสถาบันที่มี อิทธิพลมากที่สุดไนทัศนคติของเด็กและเยาวชน คือ ครอบครัว และโรงเรียน ซึ่งบุคคลในครอบครัวมีความใกล้ชิดและเป็นสถาบันแรกที่ ปลุกฝังทุกๆ คำสอน ค่านิยม และความเชื่อ จึงเป็นสถาบันที่มีอิทธิพลมากที่สุดส่วนใหญ่ผ่านทางผู้นำครอบครัว รองลงมาเป็นโรงเรียน โดยผ่านการให้ความรู้และกิจกรรมที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนการมีส่วนร่วมจากสถาบันต่างๆ ทางสังคมมีดังนี้ คือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุดแต่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวว่าแม้จะเป็นการมีส่วนร่วม ที่สำคัญทุกคนมีสิทธิเท่าเทียมกันแต่ก็เป็นการมีส่วนร่วมในระยะเวลานั้นๆ ตอนลงคะแนนเสียงใช้สิทธิเท่านั้น รองลงมาให้ความหมายว่าเป็นการพูดคุยประเด็นทางการเมือง เป็นการมีส่วนร่วมที่เด็กและเยาวชนไทยคิดว่าเป็นสิ่งที่สามารถกระทำได้ตลอดเวลาแต่ส่วนใหญ่เป็นการพูดคุยในวงแคบภายในครอบครัวหรือกลุ่มสังคมที่มีความใกล้ชิดกันเท่านั้น ส่วนที่น้อยและยังไม่ค่อยเกิดขึ้นมากนัก คือ การประท้วงหรือแสดงออกทางการเมือง เพราะเกรงกลัวต่ออันตรายจากฝ่ายตรงข้ามทางการเมือง

1.2 ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การเลือกตั้งเป็นการแสดงความเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยที่สำคัญที่สุดของประชาชน รองลงมาคือการเลือกตั้งไม่ว่าจะในระดับชาติ/ ท้องถิ่น เป็นการเลือกบุคคลเพื่อเข้ามาตอบสนองความต้องการของประชาชน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเลือกตั้งทุกระดับมีการซื้อสิทธิขายเสียง ซึ่งความรู้ความเข้าใจทางการเมืองพบว่าเกินครึ่งมีการแสดงบทบาททางการเมืองให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่บุคคลอื่น จะเป็นไปได้ในลักษณะการพูดคุยให้ความรู้แก่บุคคลที่ใกล้ชิดอย่างเดียวนั้นก็เพราะว่าการพูดคุยให้ความรู้เป็นรูปแบบที่กระทำได้ง่ายและสะดวกที่สุด รองลงมาจะแสดงบทบาททั้งให้ความรู้และขับเคลื่อนพร้อมกันซึ่งนอกจากจะพูดคุยให้ความรู้ แลกเปลี่ยนประเด็นทางการเมืองแล้วยังโน้มน้าวให้บุคคลอื่นคล้อยตามในสิ่งที่ตนคิดแต่ส่วนใหญ่ไม่กล้าที่จะเป็นผู้ที่ให้การสนับสนุนนั้นเพราะเกรงกลัวต่ออันตราย มีข้อสังเกตว่าเด็กและเยาวชนที่เติบโตมาในสังคมปัจจุบันจะเริ่มสนใจการเมืองเมื่ออายุเท่าไร อาจเริ่มสนใจเมื่ออยู่ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเพราะเริ่มทำกิจกรรม เริ่มเปิดประตูเข้าสู่สังคมที่กว้างขึ้น เริ่มสนใจข่าวสารบ้านเมือง รวมทั้งสนใจสิ่งต่างๆ รอบตัวมากกว่าตำราเรียน

1.3 การพัฒนาทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ความต้องการในการแสดงออกทางการเมืองเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและไม่จำกัดขอบเขต รองลงมาคือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นหรือร้องเรียนความเดือนร้อนเป็นการสะท้อนการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การเมืองเป็นเรื่องของผู้นำทางการเมืองและนักการเมืองหรือ

ชนชั้นสูงเท่านั้น ซึ่งการพัฒนาทางการเมืองมีความแตกต่างกันมาก หากเปรียบเทียบกับบทบาทเด็กและเยาวชนในยุคพฤษภาทมิฬ พ.ศ. 2535 เมื่อไปดูสัดส่วนของแกนนำก็จะพบว่าส่วนใหญ่เป็นชนชั้นกลางหรือเรียกว่าเป็น “มือบมือถือ” ที่เติบโตมาจากยุค 14 ตุลาคม 2516 หรือ 6 ตุลาคม 2519 ส่วนขบวนการนักเรียน นิสิตนักศึกษาจะกลายเป็นแกนนำระดับรอง ปัจจุบันนี้ขบวนการนิสิตนักศึกษาก็ไม่ได้เข้มแข็งเหมือนสมัยก่อน เมื่อมีสื่อเหลือง-สื่อแดงเกิดขึ้น อีกทั้งการเคลื่อนไหวของนิสิตนักศึกษาก็ไม่ได้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ต่างคนต่างทำกิจกรรม ไม่ได้มีองค์กรที่เป็นตัวกลางในการดึงให้กลุ่มต่างๆ เข้ามาร่วมจัดตั้งหรือเคลื่อนไหวแต่อย่างใด สถาบันการศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจในเรื่องประชาธิปไตย ซึ่งนักเรียนส่วนใหญ่ก็มีความสนใจและต้องการขับเคลื่อนทางการเมืองเช่นกัน แต่เหตุผลหนึ่งที่ไม่ออกไปร่วมทำกิจกรรม เช่น ไปร่วมกับกลุ่มที่มีแกนนำ ก็เพราะว่าต้องการเป็นผู้นำด้วยตัวเองนั่นคือต้องการมีบทบาทและมีพื้นที่ของตัวเองมากกว่าที่จะต้องไปเดินตามใคร ถึงแม้จะมีรสนิยมทางการเมืองหรือเป้าหมายเดียวกันก็ตามที่ ดังนั้นขบวนการเคลื่อนไหวทางการเมืองที่ต้องการการสนับสนุนก็ต้องเข้าหาเด็กและเยาวชน และต้องสร้างขบวนการให้มีกลไกที่เป็นโครงข่ายแบบตัวแทน รวมทั้งสร้างบทบาทให้กับคนเหล่านี้ด้วย เพราะเด็กและเยาวชนรุ่นนี้ต้องการการยอมรับนับถือหรือชื่นชมจากคนรอบข้าง การทำกิจกรรมในพื้นที่สาธารณะก็ต้องการจำนวนยอด Like ใน Facebook หรือจำนวนยอดติดตามใน Instagram เป็นต้น จึงมีลักษณะเป็นพลังย่อยที่ไม่ได้เชื่อมโยงกันอย่างชัดเจน แต่กระจายอยู่ในพื้นที่ของตัวเอง ซึ่งจะแตกต่างจากขบวนการนักเรียน นิสิตนักศึกษาในยุค 14 ตุลาคม 2516 หรือ 6 ตุลาคม 2519 อย่างสิ้นเชิง การเข้าร่วมเคลื่อนไหวทางการเมืองของเด็กและเยาวชนคนรุ่นใหม่จึงต้องสร้างความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งหรือเป็นเจ้าของร่วมกันหรือเป็นหุ้นส่วนกับขบวนการนั้นอย่างเต็มที่ ดังนั้นการขับเคลื่อนทางการเมืองจึงต้องสร้างขบวนการเชิงเครือข่ายในแนวระนาบที่มีความเท่าเทียมกัน ไม่ใช่แนวตั้งที่รับนโยบายจากส่วนกลางไปปฏิบัติ ทั้งนี้เด็กและเยาวชนไม่ได้ยึดติดกับหัวข้อมากนัก จึงไม่จำเป็นต้องมีตำแหน่งนักเรียนถึงจะออกมาเคลื่อนไหวทางการเมืองได้ แต่จะรวมกลุ่มจัดกิจกรรมกันเองในนามส่วนตัวที่ไม่เกี่ยวกับโรงเรียน คิดหัวข้อหรือนโยบายสาธารณะและพยายามผลักดันให้เกิดขึ้นจริง เช่น นำไปเสนอให้กับพรรคการเมือง เป็นต้น เหตุผลหนึ่งก็คือ ทุกคนมีสื่ออยู่ในมือ มีช่องทางในการเผยแพร่ในโลกออนไลน์เพื่อให้ผู้ติดตามเข้ามามีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น ซึ่งถือเป็นไวรัสมาร์เก็ตติ้งทางการเมืองอย่างหนึ่ง จึงดูเหมือนว่า ขบวนการนักเรียน นิสิต นักศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบไปจากเดิม แต่ก็ยังมีพลังแฝงอยู่ เพียงแต่กระจัดกระจายอยู่ในสังคมทั่วไป หากพรรคการเมืองใดสามารถทำรูปแบบใหม่ที่สื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมายเหล่านี้ได้ก็อาจแปรเปลี่ยนเป็นคะแนนเสียงได้เช่นกันแต่ความท้าทายที่สำคัญก็คือ การทำวิจัยหรือการศึกษาเพื่อทำความเข้าใจทางการเมืองในยุคปัจจุบันยังก้าวไม่ทันพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ เนื่องจากสังคมไทยมีความสลับซับซ้อนมากกว่าในอดีต ประกอบกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ในขณะที่นักวิจัยรัฐศาสตร์และนักวิเคราะห์การเมืองส่วนหนึ่งก็มุ่งสนใจงานที่เป็นแนวคิดเชิงปรัชญาการเมือง อีกส่วนหนึ่งก็สนใจงานที่เป็นแนวคิดเชิงสถาบันทางการเมือง เช่น สนใจการออกแบบรัฐธรรมนูญหรือการเขียนกติกาการเลือกตั้ง เป็นต้น แต่ทั้ง 2 ส่วนนี้ยังอาศัยการออกแบบการวิจัยแบบเดิม ยังใช้เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลแบบเดิม จึงทำให้ตามพฤติกรรมของเด็กและเยาวชนรุ่นใหม่ไม่ทัน ควรส่งเสริมความเข้าใจร่วมกันของเด็กและเยาวชนเกี่ยวกับหลักนิติธรรมโดยอาจจัดเวทีสาธารณะหรือการสานเสวนาเพื่อเปิดพื้นที่ให้มีการถกเถียงและทำความเข้าใจร่วมกันการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่พึงประสงค์ เช่น เด็กและเยาวชนต้องการพื้นที่และช่องทางเพื่อใช้ในการแสดงออกทางการเมือง เช่น อาจจะเป็นรูปแบบการเปิดเวทีให้เด็กและเยาวชนเข้าร่วมเสวนาแลกเปลี่ยนประเด็นเกี่ยวกับการเมือง เพราะในปัจจุบันยังไม่มีพื้นที่ที่ภาครัฐเปิดให้กับเด็กและเยาวชนเพื่อใช้แสดงออกอย่างทั่วถึงและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับแนวคิดของ Brambor, Thomas,

Clark, and Golder (2005) ที่เสนอว่าการพัฒนาทางการเมืองเป็นเป้าหมายและกระบวนการทางการเมืองที่สังคมต่างๆ พึ่งประสงค์เป็นสังคมที่มีระดับการพัฒนาทางการเมืองสูงหรือเป็นสังคมที่ประสบความสำเร็จในการพัฒนาทางการเมืองซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน และศักยภาพของภาคประชาสังคมในการติดตามและตรวจสอบการใช้อำนาจของฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายตุลาการ ที่ทุกฝ่ายมักอ้างความถูกต้องของกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมเพื่อผลประโยชน์ของตนเอง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือศรัทธาในระยะยาว เพื่อแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งและสร้างความปรองดองในชาติอย่างยั่งยืน

1.4 ด้านการรับรู้ ข่าวสารทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ เด็กและเยาวชนเป็นกำลังสำคัญของชาติ ควรสนใจเรื่องทางการเมืองผ่านสื่อเป็นประจำ รองลงมาคือ การแสดงความคิดเห็นเรื่องการเมืองผ่านสื่อต่างๆ เช่น อินเทอร์เน็ต SMS ฯลฯ เป็นต้น และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ จะติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมืองเมื่อเฉพาะเหตุการณ์ที่สนใจเท่านั้น ซึ่งการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งที่กระตุ้นให้เกิดความแตกแยก และทำให้ความขัดแย้งในสังคมและเพิ่มระดับเป็นความรุนแรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเสนอข้อมูลและการใช้ภาษาที่มีการปลุกเร้าและกระตุ้นให้เกิดความเกลียดชัง หรือการโฆษณาชวนเชื่อ และปลุกระดมมวลชนให้ใช้ความรุนแรงต่อ ซึ่งได้สร้างความแตกแยกในสังคมไทยให้มีความร้ายลึกยิ่งขึ้น การเผยแพร่ข้อมูลเท็จ บิดเบือน หรือไม่รอบด้าน ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดของคนในสังคม อีกทั้งช่องทางการรับรู้ของเด็กและเยาวชนมีความหลากหลายมากขึ้น ยิ่งบดบังต่อการทำงานของสื่อที่ขาดจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อสังคมขาดความระมัดระวังในการเสนอข้อมูลที่ถูกต้องต่อสาธารณชน สอดคล้องกับ เลอภพ โสรรัตน์ (2556) ที่พบว่าบทบาทของสื่อมวลชนในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนได้แสดงความชัดเจนในการถ่ายทอดความรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมืองและเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมืองเพียงแต่ว่าความสมบูรณ์ของแต่ละบทบาทนั้นจะขึ้นอยู่กับแต่ละยุคสมัยของการเมืองซึ่งมีที่มาของอำนาจทางการเมืองแตกต่างกันไม่ว่าจะเป็นการมาจากการปฏิวัติรัฐประหารมาจากการมีฐานอำนาจทางการเมืองทหารหนหลังที่มีความผันผวนมากในอดีตหรือแม้แต่ในปัจจุบันซึ่งส่วนใหญ่อำนาจบริหารจะมาจากเลือกตั้งตามรัฐธรรมนูญแต่สื่อก็ยังประสบปัญหาการแสดงบทบาทเพราะยังมีปัจจัยอื่นๆเข้าไปกระทบจนทำให้แต่ละบทบาทแสดงได้ไม่สมบูรณ์อย่างเช่น แนวทางขององค์การสื่อสารมวลชนมุ่งเน้นผลประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือการเกิดสื่อใหม่ที่หลากหลายจากเทคโนโลยีการสื่อสารที่ทันสมัยทำให้ไม่สามารถที่จะควบคุมได้ด้วยกลไกที่มีโดยเฉพาะสื่อของรัฐต้องมีความเป็นกลางและให้โอกาสทุกฝ่ายเท่าเทียมกันทุกฝ่ายต้องหยุดใช้สื่อเพื่อปลุกระดมและยั่วยุให้เกิดการใช้ความ รุนแรง หลีกเลี่ยงการวิเคราะห้และนำเสนอข่าวในลักษณะของการทำร้ายเนื่องจากจะเป็นการทำลายบรรยากาศของการสร้างความปรองดอง สื่อยังคงถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเรียกร้องทางการเมืองโดยเป็นช่องทางในการเผยแพร่ข้อมูลเพื่อโจมตีฝ่ายตรงข้ามในลักษณะที่บิดเบือนความจริงมากกว่าที่จะทำหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ

1.5 ด้านจิตสำนึกทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีการเลือกตั้งแต่ประเทศไทยก็ไม่เคยเป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง รองลงมาคือ การเรียกร้องสิทธิทางการเมืองโดยการชุมนุมแม้จะเป็นการชุมนุมโดยสงบปราศจากอาวุธก็ไม่ควรทำ เพราะจะทำให้เกิดความวุ่นวายในบ้านเมือง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ประเทศไทยไม่ควรจะมีการเลือกตั้ง เพราะจะทำให้ได้นักการเมืองที่ไม่ซื่อสัตย์ และจะนำไปสู่การคอร์รัปชั่น ซึ่งในปัจจุบันได้พัฒนาสู่ยุคโลกาภิวัตน์ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม ทำให้เกิดการปรับตัวครั้งสำคัญ อันส่งผลกระทบต่อ

ต่อโครงสร้างเดิมในสังคมขยายความขัดแย้งที่มีอยู่เดิมไปสู่ความรุนแรง สอดคล้องกับ Swidler (2005) ที่เสนอว่า การพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตยเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ในเรื่องระบอบประชาธิปไตย วัฒนธรรมทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง ซึ่งจะต้องบูรณาการให้สอดคล้องกันเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจเป็นอันมาก ทำให้ประชาชนสามารถพึ่งตนเองได้มากขึ้นและมีความรู้สึกที่ต้องการความเท่าเทียมกัน ทำให้เกิดจิตสำนึกความเป็นพลเมืองมากกว่าที่รอคำสั่งจากรัฐเพียงฝ่ายเดียว อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อ วัฒนธรรมแบบไพร่ฟ้าที่มีอยู่แต่เดิม รวมถึงการเปลี่ยนบทบาทหรือแบบรัฐจัดการหรือสงเคราะห์มาเป็นการจัดการแบบรัฐสวัสดิการ ซึ่งมองว่าสิ่งที่รัฐให้เป็นสิทธิอันพึงได้ของประชาชนมากกว่าการสงเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างเศรษฐกิจ สอดคล้องกับ Blais, André, and Simon Labb e-St-Vincent (2011) ที่ว่า การพัฒนาทางการเมืองของสังคมอุตสาหกรรม มีความสัมพันธ์กับการพัฒนาเศรษฐกิจทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ยุคทุนนิยมอย่างเต็มรูปแบบ ก่อให้เกิดกลุ่มทุนใหม่ เช่น ธุรกิจกลุ่มโทรคมนาคม สื่อสารมวลชน และบันเทิง ซึ่งมีการขยายตัวมากกว่ากลุ่มทุนเก่า เช่น กลุ่มธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงิน กลุ่มธุรกิจค้าปลีก และกลุ่มอุตสาหกรรมที่สำคัญ

1.6 ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ รัฐบาลที่มีการบริหารประเทศที่โปร่งใสตรวจสอบได้เป็นสิ่งสำคัญ รองลงมาคือ การเลือกตั้งที่บริสุทธิ์ยุติธรรมทำให้ได้ผู้แทนที่ถูกต้อง และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เสรีภาพนั้นเป็นการที่บุคคลกระทำสิ่งใดก็ได้ที่เหมาะสมกับตนเองไม่จำเป็นต้องคำนึงว่าจะกระทบหรือละเมิดผู้อื่นด้วย ซึ่งเป็นปัจจัยที่สร้างความผูกพันจากกลุ่มทางสังคมที่ควรร่วมมือกันในทุกภาคส่วนสร้างบทบาทในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างความปรองดองสมานฉันท์เกิดขึ้นและถือเป็นหนทางก้าวแรกเพื่อที่จะนำพาประเทศก้าวต่อไปอย่างมั่นคง คู่ขัดแย้งที่เคยเผชิญหน้ากันต้องหันกลับมาเจรจาพูดคุยกันด้วยเหตุด้วยผล ลดอคติระหว่างกัน ให้เกียรติกันและกัน อันจะเป็นการลดช่องว่างและเงื่อนไขที่ไม่สามารถดำเนินการได้สู่หนทางที่เป็นไปได้ ที่จะช่วยผลักดันให้สังคมสู่สันติสุข กระบวนการปรองดองต้องอาศัยเวลาความอดทน และการมีส่วนร่วม จากทุกฝ่ายโดยทุกฝ่ายต้องยุติการดำเนินการใดๆ ที่นำไปสู่การสร้าง ความขัดแย้งและทำลายบรรยากาศของการปรองดองใช้เหตุผลมากกว่าการใช้อารมณ์ในการพิจารณาประเด็นต่างๆ เคารพสิทธิและเสรีภาพระหว่างกันและลดทัศนคติในการเอาชนะ หรือมองปัญหาในมุมมองของตนฝ่ายเดียว ดังนั้นความสามัคคีที่จะเกิดจากการสร้างความปรองดองเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปมิติอื่นๆ หากไม่อาจสร้างสังคมให้สันติสุขหรือไม่อาจสร้างความปรองดองสมานฉันท์เกิดขึ้นมาได้จะเสียทั้งโอกาสและเวลาที่จะนำพาให้ก้าวหลุดพ้นจากความขัดแย้งภายในประเทศ และมุ่งเข้าสู่การแข่งขันบนเวทีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยตกอยู่ในภาวะชะงักงันมาอย่างยาวนาน โดยรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ควรมีเป้าหมายที่ชัดเจนและป้องกันการเข้ายึดอำนาจการปกครองจากกองทัพสอดคล้องกับ Carroll, Susan (2006) ที่ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมืองคือ ระดับที่ประชาชนมีความสนใจกระตือรือร้นในเรื่องของการเมืองเป็นการที่จะสร้างอารมณ์ความรู้สึกของประชาชนที่อยู่คนละฝั่งได้ กระบวนการทางสังคมจะมีส่วนช่วยเป็นอย่างมากที่จะช่วยเติมแต่งส่วนที่กฎหมายไม่อาจเข้าถึงได้ การสร้างสภาวะแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างความปรองดอง ซึ่งจะเกิดขึ้นได้จากการปฏิรูปปรับเปลี่ยนที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดสมดุลในมิติของการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมในการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมคนในสังคมให้เคารพและอยู่ร่วมกันได้

1.7 ด้านความขัดแย้งทางการเมือง โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ มีการต่อต้านนโยบายของรัฐบาลจากฝ่ายที่ไม่เห็นด้วยหรือไม่ได้รับประโยชน์ รองลงมาคือ ระบบกฎหมายมีปัญหาไม่ปฏิบัติตามกติกา และตรวจสอบได้ยาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ

ประชาชนไม่ยอมรับว่ากระบวนการยุติธรรมให้ความเป็นธรรมแก่สังคมและพวกเขา ซึ่งที่เป็นรากเหง้าของความขัดแย้งของสังคมย่อมมีการเปลี่ยนแปลงเป็นภาวะปกติ ซึ่งเป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้นเมื่อเกิดความขัดแย้งจึงต้องแสวงหาวิธีการในการจัดการความขัดแย้งเพื่อให้สังคมดำรงอยู่และพัฒนาต่อไป ความขัดแย้งจึงไม่ใช่สิ่งเลวร้ายเสมอไป แต่ยังมีข้อดีในการช่วยกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาในสังคม หากไม่มีกลไกในการจัดการที่มีประสิทธิภาพก็อาจนำไปสู่ความรุนแรงที่เป็นอันตรายและสร้างผลเสียต่อสังคมได้ ซึ่งเมื่อเกิดแล้วจะมีทางเลือกวิธีการจัดการความขัดแย้งได้ คือ แนวทางที่ไม่ใช้ความรุนแรงหรือสันติวิธี และแนวทางที่ใช้ความรุนแรงเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ นอกจากนี้เมื่อความขัดแย้งดำเนินไปการเติมพื้นที่ชนะก็ยิ่งสูงขึ้นเรื่อยๆ จึงนำมาสู่การระดมสรรพกำลังและมวลชนแบบหุ้มสุดตัวและนำเสนอข้อเรียกร้องในลักษณะที่ไม่ให้ทางเลือกหรือประนีประนอมกับฝ่ายที่เป็นคู่ขัดแย้งแต่อย่างใด ประเด็นความขัดแย้งจึงขยายตัวออกไปอย่างไม่หยุดยั้งมีการเปิดประเด็นความขัดแย้งใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง การโจมตีพฤติกรรมที่แสดงถึงความรุนแรงสุดขีดของฝ่ายตรงข้ามถูกนำมาใช้ เป็นยุทธวิธีหลักในการระดมมวลชน และดำรงความชอบธรรม และความดีงามถูกต้องของฝ่ายตน ดังนั้น ทุกครั้งที่มีการเดินขบวนและรวมตัวชุมนุม เพื่อเรียกร้องสิทธิและกดดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง โดยมีการใช้เสรีภาพในการชุมนุมทางการเมืองที่มีได้เป็นไปโดยสงบ มีการใช้อาวุธและยั่วยุให้เกิดความเคียดแค้นชิงชังและใช้ความรุนแรง อีกทั้งรัฐได้ใช้อำนาจในการปราบปรามเพื่อให้เกิดความสงบโดยเกินขอบเขต และให้ทหารมีบทบาทในการสลายการชุมนุม ทำให้เกิดความเสียหาย และสูญเสียขึ้นทุกครั้ง สอดคล้องที่ว่าพัฒนาทางการเมือง คือ การระดมสรรพกำลังและอำนาจที่มีศักยภาพ มีความสามารถในการใช้อำนาจบริหารอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการชุมนุมเป็นเสรีภาพขั้นพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และเป็นสิทธิทางการเมืองที่ต้องได้รับการรับรองและคุ้มครองจากรัฐ อย่างไรก็ตาม การใช้เสรีภาพของผู้ชุมนุมมีเชื่อว่ากระทำได้โดยไม่มีขอบเขตจำกัด แต่ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งกำหนดเงื่อนไขของการชุมนุมว่าต้องกระทำโดยสงบและปราศจากอาวุธ ผู้นำ และผู้ร่วมชุมนุมควรยึดมั่นในหลักการดังกล่าว และใช้เสรีภาพในการชุมนุมภายใต้กรอบของกฎหมายอย่างเคร่งครัด กล่าวคือ ต้องชุมนุมด้วยความสงบเรียบร้อย ไม่ใช้อาวุธซึ่งรวมถึงการใช้สิ่งของใดๆ เยี่ยงอาวุธ คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนคนอื่นๆ ที่ได้เข้าร่วมในการชุมนุม รวมทั้งให้ความร่วมมือ และอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่หน่วยงานด้านมนุษยธรรมและประโยชน์สาธารณะ เช่น หน่วยแพทย์พยาบาล หน่วยงานบรรเทาสาธารณภัย หน่วยงานด้านการปกครองท้องถิ่นในการดูแลการชุมนุม การอำนวยความสะดวกต่อประชาชนในการใช้พื้นที่สาธารณะและการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งสื่อมวลชนและหน่วยงานด้านมนุษยธรรมให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างเป็นอิสระ

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยของเด็กและเยาวชนในด้านต่างๆ

1. การศึกษาที่ยังไม่เข้มข้นจึงทำให้ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมือง และขาดความตระหนักต่อหน้าที่พลเมืองที่ทุกคนพึงกระทำ
2. ปัจจัยภายนอกหลายอย่างปัจจุบันทำให้เด็กและเยาวชนขาดความกระตือรือร้น ทำตัวนิ่งเฉยจนขาดความสนใจในเรื่องบ้านเมืองจนกระทั่งกลายเป็นปัญหาทางสังคม
3. สภาพเศรษฐกิจครอบครัวย่ำแย่ได้ไม่พอเลี้ยงชีพทำให้เด็กและเยาวชนสนใจแต่เรื่องปากท้องและทำงานเป็นอันดับแรก จนมองเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเรื่องรอง
4. เกรงกลัวอันตราย จนไม่กล้าเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมต่างๆ ทางการเมือง เพราะกลัวจะต้องเป็นเป้าหมายของฝ่ายตรงข้าม สอดคล้องกับ Carney, Dana, Jost, Gosling, and Potter (2008) ที่เสนอว่า การพัฒนาทางการเมือง คือ การเสริมสร้างรัฐชาติ โดยสังคมที่มีการปฏิรูประบบการเมืองจากระบบเดิมไปสู่ระบบที่มีสมรรถนะ

ในการดำรงรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม จะมีการระดมทรัพยากรเพื่อ สร้างสรรค์ประโยชน์แก่สังคมอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นการปรับเปลี่ยนทัศนคติของหน่วยงานภาครัฐให้ตอบสนองต่อประชาชนอย่างเท่าเทียมกันและมีประสิทธิภาพ การสร้างความเข้มแข็ง และพัฒนาศักยภาพให้กับชุมชนและสังคมให้สามารถยืนหยัดและพึ่งพาตนเองได้ รัฐบาลควรลดบทบาทในการดำเนินนโยบายในการบริหารจัดการแบบรวมศูนย์ แต่เน้นการกระจายอำนาจให้ชุมชนและประชาชนเป็นผู้ริเริ่มและดำเนินการ ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้ระบอบประชาธิปไตย และการเมืองภาคประชาชนมีความเข้มแข็ง

2. ผลศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนไทย จะมีประเด็นสำคัญในการอภิปรายผลดังต่อไปนี้

จากข้อค้นพบที่สำคัญของงานวิจัยนี้พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน ประกอบด้วย การสนับสนุนและทำกิจกรรมการเมือง การติดตามข้อมูลทางการเมือง การแบ่งปันความรู้ การแสดงความชอบ และจำนวนเวลาในแต่ละครั้งที่ใช้ Facebook, Twitter Instagram และ Line ซึ่งสอดคล้องกับผลวิจัยของ Granger-Frye (2018) ที่ได้ค้นพบอิทธิพลจากการใช้ Facebook และ Twitter ที่มีต่อการสนับสนุนพรรคการเมือง การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมือง และการออกไปใช้สิทธิเลือกตั้งประธานาธิบดีของประเทศสหรัฐอเมริกา ในระหว่างปี 2008 ถึง 2016 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้แล้วยังสอดคล้องกับผลวิจัยของ Halpern & Katz (2017) ที่ได้ค้นพบอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับบุคคลจากการแบ่งปันข้อมูลทางการเมืองผ่าน Facebook ร้อยละ 0.19 และจากการใช้ Twitter ร้อยละ 0.24 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นสรุปได้ว่า การใช้ Facebook และ Twitter ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองประเภทการสนับสนุนพรรคการเมือง หรือนักการเมืองที่สนใจแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชน อีกทั้งยังใช้เป็นช่องทางสำหรับการเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง ทั้งที่เกี่ยวข้องกับการติดตามข้อมูล หรือความเคลื่อนไหวทางการเมืองของนักการเมือง พรรคการเมือง ตลอดจนการทำงานของรัฐบาลที่เน้นการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน

ข้อเสนอแนะ

1. ทุกฝ่ายควรสร้างความเข้าใจในหลักพื้นฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชน เพื่อให้เป็นประชาชนที่ดีในการมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคตต่อไป

2. สร้างความตระหนักและเครื่องเตือนใจเพื่อให้สังคมได้เรียนรู้ บทเรียนจากความขัดแย้งทางการเมือง ส่งเสริมให้เกิดการปฏิรูปในระดับโครงสร้างที่มีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความสมดุลในมิติการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม สร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประเทศที่ตั้งอยู่บนฐานของความมั่นคงของมนุษย์และหลักของนิติรัฐนิติธรรม ส่งเสริมคุณค่าของสังคมที่คนในสังคมเคารพและอยู่ร่วมกันได้ ไม่กดขี่เอารัดเอาเปรียบ และตระหนักถึงคุณค่าศักดิ์ศรีของผู้อื่น

3. วางมาตรการป้องกันเหตุเกิดขึ้นซ้ำเพื่อให้สังคมได้เรียนรู้ บทเรียนจากความขัดแย้งทางการเมือง สร้างสังคมที่มีวุฒิภาวะ และทักษะในการจัดการกับปัญหาความขัดแย้งและข้อพิพาทได้ด้วยสันติวิธี

4. การสร้างพื้นที่การมีส่วนร่วมของทางการเมืองสมัยใหม่ของเด็กและเยาวชนในทุกภาคส่วน และความรู้สึกรู้สึกเป็นเจ้าของกระบวนการปฏิรูปประเทศและการสร้างความปรองดอง เพื่อกำหนดกติกาในการอยู่ร่วมในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

5. กำหนดให้การสร้างความปรองดองสมานฉันท์เป็นวาระแห่งชาติที่ทุกภาคส่วนต้องร่วมกันดำเนินการให้เกิดขึ้น
6. นักการเมืองทุกคนต้องยึดถือจริยธรรมและจรรยาบรรณในอาชีพ ภาคการเมืองควรปรับปรุงกระบวนการคัดสรรบุคคลเข้าสู่ระบบการเมืองให้มีความเหมาะสม เพื่อป้องกันบุคคลที่ขาดจริยธรรม และจิตสำนึกในทางการเมืองเข้าสู่ตำแหน่งทางการเมืองและจงใจให้ผู้ที่มีความรู้ความสามารถและมีจริยธรรมเข้าสู่ระบบการเมืองเพื่อพัฒนาการเมืองไทยให้มีประสิทธิภาพ
7. รัฐต้องสร้างความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมว่าทำหน้าที่อย่างอิสระเป็นกลางและไม่ถูกแทรกแซง โดยหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายต้องแสดงความเป็นกลางโดยยึดถือหลักกฎหมายอย่างเคร่งครัดและต้องส่งเสริมการสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับหลักนิติธรรมและสนับสนุนการศึกษาวิจัย เกี่ยวกับแนวทางในการผูกหลักนิติธรรมในประเทศไทย
8. กองทัพควรยึดมั่นในระบอบประชาธิปไตย การแก้ไขปัญหาความขัดแย้งต้องเป็นไปโดยสันติวิธีด้วยวิถีทางตามระบอบประชาธิปไตย โดยไม่สนับสนุน และหลีกเลี่ยงการรัฐประหารอย่างเด็ดขาด และคุ้มครองเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นตามกรอบของกฎหมาย รวมทั้งคุ้มครองไม่ให้บุคคลถูกคุกคามจากการใช้เสรีภาพดังกล่าว
9. สื่อต้องระมัดระวัง และรับผิดชอบต่อสังคม โดยนำเสนอข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องครบถ้วนและรอบด้านแก่สาธารณชนตามกรอบของจริยธรรมวิชาชีพ รวมทั้งรัฐต้องสนับสนุนให้มีกลไกป้องกันการแทรกแซงและคุกคามการทำงานของสื่อมวลชนและไม่ใช้มาตรการปิดสื่อ หรือเข้าไปมีอิทธิพลใดๆ ต่อสื่อหรือมาตรการอื่นใดที่กระทบต่อเสรีภาพในการแสดงออกของสื่อ
10. ควรให้ความสนใจในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชน แล้วนำออกเผยแพร่ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ทั้งที่อยู่ในรูปของ Facebook และ Twitter
11. ควรให้ความสนใจในการรวมกลุ่มผู้สนใจในการแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชน แล้วจัดให้มีการแบ่งปันข้อมูล ตลอดจนการนำเสนอทางออก หรือวิธีการแก้ไขปัญหาดังกล่าวผ่าน Facebook และ Twitter
12. ควรนำเสนอข่าวสาร หรือข้อมูล ตลอดจนวิธีการแก้ไขปัญหาความเป็นอยู่ของประชาชน ผ่านกลุ่มผู้ใช้ Facebook และ Twitter พร้อมทั้งเปิดโอกาสในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอื่นของสังคมได้อย่างเสรีภาพ
13. ควรนำเสนอแนวทางสำหรับการพัฒนาสภาพแวดล้อม ตลอดจนทางออกด้านการประกอบอาชีพที่สุจริต รวมถึงสถานการณ์ของบ้านเมือง ผ่านกลุ่มผู้ใช้ Facebook และ Twitter
14. ควรนำเสนอความรู้ และจัดกิจกรรมเสรีภาพด้านการศึกษา รวมถึงเสรีภาพในการประกอบอาชีพ และการรวมกลุ่มของประชาชน ผ่านกลุ่มผู้ใช้ Facebook และ Twitter

เอกสารอ้างอิง

- เลอภพ โสรรัตน์ (2556). บทบาทสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองไทย. วารสารบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์. ปีที่ 5(3): 117-129.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2560-2561, กรุงเทพมหานคร: บริษัทพริกหวานกราฟิก จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2559). เยาวชนกับการมีส่วนร่วมพัฒนาประชาธิปไตย. จุลสาร. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักงานพิมพ์สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.

- จันจิรา สมบัติพูนศิริ. (2563). ว่าด้วยทวิตเตอร์และขบวนการไร้หัว: เหตุใดการประท้วงในโลกมีจำนวนมากขึ้นแต่ความสำเร็จน้อยลง. <https://www.the101.world/>.
- ชญานิษฐ์ พูลยรัตน์. (2563). ยิ่งกดขี่ปราบปราม ขบวนการประชาชนก็ยิ่งเด็ดเดี่ยวและเติบโต. <https://www.the101.world/paradox-of-repression/>.
- สมคิด พุทธศรี. (2563). Youth Manifesto: นโยบายเยาวชนใหม่เพื่อการเมืองของคนหนุ่มสาว. <https://www.the101.world/youth-manifesto/>.
- Blais, André, and Simon Labb e-St-Vincent. (2011). Personality Trait, Political Attitudes, and the Propensity to Vote. *European Journal of Political Research*. 50(3): 395-417.
- Brambor, Thomas, William Clark, & Matt Golder. (2005). Understanding Interaction Models: Improving Empirical Analyses. *Political Analysis*. 14:1, pp. 63-82.
- Carney, Dana, Jost, Gosling, and Potter. (2008).
- Carroll, Susan. (2006). Voting Choices: Meet you at the Gender Gap. In Susan J. Carroll and Richard I. Fox, eds., *Gender and Election Shaping the Future of American Politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Granger-Frye. (2018). Social Media and Political Participation. *Undergraduate Honors Theses*. 1751.
- Halpern, D., & Katz, J. E. (2017). We face, I tweet: how different social media influence political participation through collective and internal efficacy. *Journal of Communication*, 22, 320-336.
- Marina Galstyan (2019). Youth Political Participation. Literature review. commissioned by the European Union-Council of Europe youth partnership. <https://www.the101.world/youth-manifesto/>
- Molenberghs, G. (2010). Survey methods & Sampling techniques. *Interuniversity for biostatistics and statistical Bioinformatics (I-Biostat)*. 31(2), 12-34.
- Stephan Maria and Erica Chenoweth. (2011). *Why Civil Resistance Works: The Strategic Logic of Nonviolent Conflict*. New York: Columbia University Press.
- Swidler. (2005). Political Efficacy and Trust: A Report on the NES Pilot Study Item. *Political Behavior*. 12(3): 289-314.